

**Табела 5.2. Спецификација предмета**

<b>Студијски програм : Основне академске студије историје уметности</b>
<b>Назив предмета: Архитектура у Србији (крај XVII - почетак XXI века)</b>
<b>Наставник/наставници: др Александар Кадијевић, редовни професор</b>
<b>Статус предмета: обавезни предмет</b>
<b>Број ЕСПБ: 4</b>
<b>Услов: Обавезно похађање предавања и вежби, полагање теста на крају семестра.</b>
<p><b>Циљ предмета</b></p> <p>Упознавање са развојним токовима српске архитектуре од почетка 18. до краја 20. века. Стицање знања о генези стилова, типова, страних утицаја, кључних остварења, опуса и др. Примена знања у пракси.</p>
<p><b>Исход предмета</b></p> <p>Студент ће стећи знање о развоју архитектонских стилова, типова, структура, теорија, идеологија, као и личних поетика најзначајнијих аутора. Такође ће бити способан да утврди сличности и разлике између разматраних периода, као и између профане и сакралне баштине. Студент ће такође стећи критички однос према изворима и литератури.</p>
<p><b>Садржај предмета</b></p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Теоријска настава је усмерена на историју профане и сакралне архитектуре, почев од ранобарокних, до најновијих, неомодернистичких тенденција. Проблеми тумачења, истраживања, периодизовања и вредновања архитектуре наведеног раздобља. Преглед главних стилова, типова, водећих аутора и кључних дела. Профана и сакрална архитектура Срба у матици и дијаспори. Страни утицаји. Традиционалистичке тенденције, појава барока. Токови и обележја османско-балканског стила. Главни примери: Београд, Крагујевац, Чачак, Зајечар, Краљево и др. Класицизам. Топчидерска и Саборна црква у Београду, преглед романтизма. Периодизација и топологија националног стила. Идеолошко-естетска обележја трагања за националним стилем. Дамјанови, ханзенатика, неоморавски ток, утицај сецесије. Преглед и периодизација академизма. Појмовна проблематика. Дело А. Бугарског - пионира академизма. Преглед делатности Константина А. Јовановића, његов значај и утицај. Појава и распрострањавање сецесије у Србији и два тока српске сецесије. Генеза и обележја међуратног академизма и појмовна диференцијација. Опус Д. Брашована. Преглед трагања за српским стилем у међуратном раздобљу. Југословенство у архитектури. Оснивање, чланство и делатност ГАМП-а (1928-1934). Опуси Милана Злоковића и Николе Добровића. Тековине савременог српског црквеног градитељства. Београдски опус архитектата из Хрватске (Ковачића, Сунка, Ерлиха, Вајемана, Хорвата и др.). Утицај глобализације на српску архитектуру и критички осврт.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Практичан део је везан за обилазак градитељских дела на терену. Подразумева припрему свих чинилаца и њихову специјалистичку едукацију, проверу теоријских знања. Границе и исходишта српске архитектуре (1690-2020). Проблеми периодизовања и тумачења. Барокна архитектура у Карловачкој Митрополији. Рани калсицизам у српској архитектури. Доситејев лицеј, Конак кнегиње Љубице, османско-балкански владарски објекти у Крагујевцу. Капетан Мишино здање, Вазнесењска црква у Београду, ханзенатика. Стари и нови двор у Београду, Преображенска црква у Панчеву. Робни магазин, хотел <i>Москва</i> у Београду, хотел <i>Крен</i> у Чачку. Опленац, Милорад Рувидић, Драгиша Брашован. Естетика југословенства у архитектури, соколски домови 1930-1941. Храм Светог Саве у Београду, хрватски архитекти у Србији. Богдан Богдановић и Иван Антић.</p>
<p><b>Литература</b></p> <p>Z. Manević, <i>Novija srpska arhitektura</i>, u: <i>Srpska arhitektura 1900-1970</i>, Beograd 1972, 7-38; М. Митровић, <i>Новија архитектура Београда</i>, Београд 1975.</p> <p>Z. Manević, <i>Јучерашње градитељство, Urbanizam Beograda 53-54</i>, Beograd 1979, Prilog 9, I-XXX;</p> <p>Д. Медаковић, <i>Српска уметност у XVIII веку</i>, Београд 1980, 165-188.</p> <p>Ж. Шкаламера, <i>Сецесија у српској архитектури</i>, Зборник Народног музеја XII-2, Београд 1985, 7-12;</p> <p>Z. Manević, <i>Srpska arhitektura XX veka, u Arhitektura XX vijeka</i>, Beograd-Zagreb-Mostar 1986, 19-31.</p> <p>Б. Вујовић, <i>Уметност обновљене Србије</i>, Београд 1986, 93-160; З. Маневић, <i>Архитект Милан Злоковић</i>, Београд 1989, 5-37; А. Кадијевић, <i>Живот и дело архитекте Драгише Брашована (1887-1965)</i>, <i>Годишњак града Београда XXXVII</i>, Београд 1990, 141-173; В. Матић, <i>Архитектура фрушкогорских</i></p>

манастира, у: Фрушкогорски манастири, Галерија САНУ, Београд 1990, 78-82; З. Јовановић, Александар Дероко, Београд 1991; А. Бркић, Знакови у камену, Београд 1992; Б. Вујовић, Саборна црква у Београду, Београд 1996, 37-63; А. Кадијевић, Момир Коруновић, Београд 1996; А. Кадијевић, Архитектура и урбанизам у Србији од 1854. до 1904. године, у: Наука и техника у Србији друге половине XIX века (зборник радова), Крагујевац 1998, 263-284; М.Р.Перовић-С.Крунић, Никола Добровић, есеји, пројекти, критике, Београд 1998; С. Тошева, Бранислав Којић, Београд 1998; А. Кадијевић, Мihajlo Mitrović. Proјekti, graditeljski život, ideје, Београд 1999; Б.Ковачевић, Архитектура зграде Генералштаба. Монографска студија дела Николе Добровића, Београд 2001; А. Кадијевић, Улога руских емиграната у београдској архитектури између два светска рата, ГГБ XLIX-L, Београд 2002-2003, 131-142; З. Маневић, Класицизам у српској архитектури, Зборник МС за класичне студије 4-5, Нови Сад 2002-2003, 123-127; З. Јаковљевић, Фасаде Саборне цркве у Београду, Наслеђе 3, Београд 2001, 141-154, А. Кадијевић, Два тока српског архитектонског Ар-Нувоа: интернационални и национални, Наслеђе 5, Београд 2004, 53-70 линк: <http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1450-605X/2004/1450-605X0405053K.pdf> ; А. Ignjatović, Arhitektonski роџеси Dragiše Brašovana 1906-1919, Београд 2004; А.Кадијевић, Естетика архитектуре академизма (19-20.век), Београд 2005, 291-345; М. Ротер-Благојевић, Стамбена архитектура Београда у 19. и почетком 20.века, Београд 2006, 15-60; Б. Несторовић, Архитектура Србије у XIX веку, Београд 2006. А. Кадијевић, Један век тражења националног стила у српској архитектури, средина XIX – средина XX века, Београд 2007; Д. Ђурић-Замоло, Градитељи Београда 1815-1914, Београд 2009; А. Кадијевић, Поглед на класицизам у српској архитектури, Рачански зборник 14, Бајина башта 2009, 115-122; Исти, Три новије цркве Београда - три подстицаја развоју српског сакралног градитељства, Наслеђе XI, Београд 2010, 113-133 В. Камилић, Осврт на делатност Групе архитеката модерног правца, ГГБ LV-LVI, Београд 2008-2009, 239-264, линк (<http://www.mgb.org.rs/images/godisnjaci/GodisnjakLV-LVI/Godisnjak55-562008-2009-239-264.pdf>) ; А. Кадијевић, Hrvatski arhitekti u izgradnji Beograda u 20.stoljeću, Prostor 42, Zagreb 2011, 467-477, линк: [http://www.arhitekt.unizg.hr/prostor/Lists/Clanci/Attachments/360/15\\_kadijevic.pdf](http://www.arhitekt.unizg.hr/prostor/Lists/Clanci/Attachments/360/15_kadijevic.pdf) ; А. Кадијевић, Експресионизам у београдској архитектури (1918-1941), Наслеђе XIII, Београд 2012, 59-77, линк: <http://beogradskonasledje.rs/wp-content/uploads/2012/11/4-aleksandar-kadijevic.pdf>; М. К. Покрајац, Александар Бугарски: пионир академизма у Београду, Годишњак града Београда LX, 2013, 71-107. линк: <http://www.mgb.org.rs/images/godisnjaci/2013-LX/Marija-P-Aleksandar-Bugariski-Godisnjak602013.pdf> Lj. Blagojević, Itinereri: Moderna i Mediteran. Tragovima arhitekata Nikole Dobrovića i Milana Zlokovića, Београд 2015; V. Putnik, Arhitektura sokolskih domova u Jugoslaviji, Београд 2015; А. Кадијевић, Византијско градитељство као инспирација српских неимара новијег доба/Byzantine architecture as inspiration for Serbian New Age architects, Београд/ Belgrade 2016. А. Ignjatović, Jugoslovenstvo u arhitekturi 1904-1941, Београд 2007; В. Б. Путник, Фолклоризам у архитектури Београда (1918–1950), Годишњак града Београда LVII (2010), 175-210. А. Кадијевић, Глобализација као рестриктивна културна пракса и елементи њене предисторије у српској архитектури, Наслеђе XX, Београд 2019, 115-133. А. Кадијевић, Between unitarism and regionalisms: Architecture in Yugoslavia 1918-1941, in: Architecture of independence in Central Europe, Krakow 2018,248-274.

<b>Број часова активне наставе</b>	<b>Теоријска настава: 2x15</b>	<b>Практична настава: 2x15</b>
------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

**Методe извођења наставе**  
 Предавања и вежбе, теоријско-практични приступ. Излагања наставника, реферати студената, дискусије, видео презентације. Истицање најзначајнијих аутора, грађевина и стилова.

**Оцена знања (максимални број поена 100)**

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	<b>20</b>
практична настава	<b>25</b>	усмени испт	<b>40</b>
колоквијум-и		.....	
семинар-и	<b>15</b>		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

\*максимална дужна 2 странице А4 формата

